

2011-12-28

Tandvårdens personal kan användas bättre i kampen mot tobak

Tandvårdens personal används inte tillräckligt effektivt i kampen mot tobak. Det visar en ny enkät från Sveriges Tandläkarförbund.

-Tandläkare och tandhygienister behöver bättre redskap i arbetet med att få patienter att sluta röka och snusa.

Mot bakgrund av hälsoriskerna med tobak, både för munhälsan och den allmänna hälsan, arbetar tandvårdens personal idag aktivt med tobaksprevention. Men det finns hinder för att lyckas fullt ut med uppgiften. Det visar en ny enkät från Sveriges Tandläkarförbund.

Tandläkare och tandhygienister tar alltid eller för det mesta upp patientens tobaksvanor till diskussion, informerar om tobakens risker och om vinster av att sluta. Man journalför också tobaksbruk och följer upp vid återbesök. Färre har dock för vana att ge patienten skriftlig information om tobaksbruk eller att rekommendera nikotinläkemedel.

Hinder i arbetet

Undersökningen visar att det finns hinder i det tobaksförebyggande arbetet. Framför allt saknar tandvårdspersonalen redskap för att hjälpa sina patienter att sluta röka eller använda snus. Bara 20-30 % har tillgång till stöd för att arbeta med tobaksprevention. Man saknar manualer och mallar och har dålig kunskap om både metoder och om samhällets stöd för tobaksavvänjning. Tre av tio tandläkare och tandhygienister upplever avsaknaden av en remissinstans som ett hinder.

-Utan kunskap om vilka möjligheter för tobaksavvänjning som finns och vart patienten kan vända sig blir det svårt för tandvårdspersonal att lyckas med uppgiften, säger Gunilla Klingberg, ordförande i Sveriges Tandläkarförbund.

Man saknar också informationsmaterial att dela ut till patienterna. Mer än en femtedel av tandvårdspersonalen ser bristen på informationsmaterial som ett problem i det tobaksförebyggande arbetet. Det är en utmaning för berörda myndigheter och organisationer som har ett informationsuppdrag inom området.

Sveriges Tandläkarförbund stödjer regeringens målsättning att öka tandvårdens förutsättningar att arbeta med tobaksprevention. Förbundet ser mycket positivt på att Socialstyrelsen fått i uppdrag att utveckla och pröva en metod för hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande samtal om tobak.

-Samtidigt anser vi att ansvariga myndigheter bör förse tandvården med ytterligare redskap i kampen mot tobak t ex informationsmaterial och kunskap om remissinstanser som tandvården kan hänvisa till för tobaksavvänjning.

Sveriges Tandläkarförbund

Kontaktpersoner

Gunilla Klingberg, ordförande, Sveriges Tandläkarförbund
Tfn: 070-780 00 44

Kristina Norberg-Fallgren, presskontakt, Sveriges Tandläkarförbund
Tfn: 070-484 17 07

Mer information

Resultatet av tobaksenkäten finns på www.tandlakarforbundet.se

Dina tänder – hela livet!

Sveriges Tandläkarförbunds aktivitet "Dina tänder – hela livet!" kopplar samman munhälsan med den aktuella debatten om befolkningens hälsa. Syftet är att lyfta fram munhälsans betydelse för den enskildes hälsa och för folkhälsan.

Fakta om befolkningens munhälsa:

Det finns ett tydligt samband mellan tidig karies och karies i senare åldrar. Undersökningar har visat att små barn med karies har högre risk att som tonåringar få hål i tänderna jämfört med dem som är kariesfria. Småbarn med hög sötsakskonsumtion har mer karies i tonåren jämfört med barn som sällan eller aldrig äter sötsaker. Samtidigt visar Socialstyrelsens kariesstatistik att tandhälsan hos barn visserligen fortsätter förbättras men att förbättringstakten har mattats av. Barn från socioekonomiskt svaga grupper ha sämre tandhälsa än andra barn och det är särskilt påtagligt bland barn med utländskt ursprung.

Frätskador, dental erosion, är ett växande problem bland unga som kopplas samman med vår förändrade livsstil där konsumtionen av läsk anses vara den största bidragande faktorn. Bland den vuxna populationen förutspås en ökad förekomst av erosion då många ungdomar träder in i vuxenlivet med redan etablerade erosiva skador och erosiv kosthållning. Ett annat problem är att många unga börjar slarva med skötseln av sina tänder när de lämnar den avgiftsfria tandvården. Socialstyrelsens folkhälsorapport 2009 visar att allt fler bland yngre kvinnor och män (25–44 år) sedan början av 1990-talet *inte* besökt tandläkare de senaste två åren medan utvecklingen varit den motsatta för de äldre. Utlandsfödda och socioekonomiskt utsatta grupper som låginkomsttagare, arbetslösa och långtidssjukskrivna har märkbart sämre tandhälsa enligt Socialstyrelsens rapport från 2009.

Med ökande ålder blir sambandet mellan oral och allmän hälsa mer påtaglig. Sjukdomar och mediciner påverkar hur man mår i munnen. Den som är skör eller har sviktande hälsa påverkas särskilt starkt både fysiskt och psykiskt av oral ohälsa. Enligt Socialstyrelsens folkhälsorapport 2009 har många multisjuka äldre som bor kvar i det egna hemmet ett stort tandvårdsbehov. Eftersom allt fler bor kvar i det egna hemmet i enlighet med den så kallade kvarboendepincipen inom äldreomsorgen finns risk för ökade problem. Nya data för hemmaboende äldre visar att munhälsan redan hos dem med måttligt omvårdnadsbehov är avsevärt sämre än hos friska äldre. Vårdarna som ansvarar för den dagliga munhygien har en nyckelroll för när det gäller äldres munhälsa. Men flera studier har visat att vårdpersonal har bristande kunskaper i hur man ska sköta de äldres dagliga munhygien.

Sveriges Tandläkarförbund – den odontologiska professionens organisation

Sveriges Tandläkarförbund arbetar för tandläkarnas professionella intresseområden. Förbundet erbjuder tandläkarna ett omfattande efterutbildningsprogram och medverkar i den årliga Odontologiska riksstämman samt ger ut Tandläkartidningen och Swedish Dental Journal. Förbundet verkar bl.a. genom "Dina tänder – hela livet!" för en bättre oral och allmän hälsa.
